

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programlarına Göre Bazı Ülkelerin Eğitim Sistemlerinin İncelenmesi¹

Nezahat GÜÇLÜ² & Gülşen YILMAZ³

ÖZET

Eğitim düzeyi ve niteliği, ulusal gelişmişliği etkileyen önemli kriterlerden biri olup bireylerin yaşam standartlarının artırılması boyutu ile de yakından ilişkilidir. Bu amaçla kamu bütçesinden en çok kaynak ayrılan alanlardan biri olan eğitim sisteminin performansının değerlendirilmesi, buna bağlı olarak düzeltici önlemlerin alınması bir gerekliliktir. Bu değerlendirme ulusal düzeyde olabildiği gibi uluslararası düzeyde de yapılabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, “uluslararası öğrenci ölçme ve değerlendirme sınavlarından PISA 2009’a katılan ülkelerin ekonomik göstergeleri ve eğitim sistemleri arasında ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla PISA 2009’a katılan ülkelerin eğitim sistemlerine ait istatistiksel veriler ve belgeler incelenerek örnekleme alınan ülkelerin kişi başına düşen milli gelir açısından aralarındaki ilişki betimlenmiştir. Bu araştırma, tarama modellerinden karşılaştırma türü ilişkiyel tarama modelindedir. Örneklem türü ise amaçlı örneklemedir. Verilerin analizinde, betimsel istatistik kullanılmıştır. Sonuç olarak gelişmiş ülkelerin zorunlu eğitim şekilleri ve sürelerinin farklılık gösterdiği, nüfus ve ekonomi bileşenleri ile kişi başına düşen gelirlerinin sıralaması ile PISA 2009 sıralamaları arasında birlikte artma ya da azalma şeklinde bir paralellik olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: PISA, Ekonomik gösterge, Zorunlu eğitim

 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.12973/jesr.2014.4os13a>

¹ Bu çalışma, IV. Eğitim Yönetimi Forumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur (3-5 Ekim 2013, Balıkesir, Türkiye)

² Prof. Dr. - Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara - nguclu@gazi.edu.tr

³ Gazi Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara - gulsendanaci7@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde yaşanan siyasi, sosyal ve kültürel dalgalanmalar eğitim sistemini de etkilemektedir. Eğitim ve okul başka alanlarda ve sektörlerde olmadığı kadar çok sayıda kişiyi ve kurumun ilgilendiği bir alandır. Başta kamu (devlet), din, siyaset, iş dünyası, toplum ve sivil kuruluşlar olmak üzere birçok kurum, eğitimle yakından ilgilenmek ve kendi perspektifleri ve ihtiyaçları doğrultusunda eğitimi etkilemek istemektedir. Çünkü eğitim, bu kurumların gereksinim duyduğu ve önemseydiği insan gücünü, bilgi, beceri ve değerleri üreten bir sistemdir (Erdoğan, 2002, 83). Kalkınmada şart olan sermaye, teknoloji, doğal kaynaklar gibi unsurların kullanılması ve yatırıma dönüştürülmesi için iyi eğitilmiş insan gücüne ihtiyaç vardır. Eğitilmiş işgücü ise nitelikli bir eğitimle mümkün olmaktadır (Ergün, 2011).

Ulusun, eğitim kurumundan beklentisi, refah içinde yaşamak için kendine ürün üretecek insan gücünü yetiştirmesidir. Üyeleri üretken olan bir ulus yaşama gereksinmelerini kendisi sağlayarak ekonomik yönden güçlü olabilmektedir. Ekonomisi güçlü olan bir ulus ise siyasal, kültürel, toplumsal, eğitsel yönden bağımsızlığını koruyabilmektedir. Ekonomik değeri olmayan bir eğitim süreci, eğitilmiş işsizleri çoğaltacağı için toplumsal gelişmeyi ters yönde etkilemektedir. Üstelik eğitilmek, insanların gereksinmelerini artıracığından, işsiz kalmış eğitimli insanlar, ekonomik sıkıntılar yüzünden bu gereksinmelerini karşılayamamakta ve mutsuz olabilmektedir. Üretilmiş değerler yaratmaya yol açmayan bir toplumsal eğitim kurumu, bir yandan kalınmayı engellerken, bir yandan da kendine harcanan kaynaklar yüzünden ulusal geliri savurabilmektedir (Başaran, 2006, 50). Eğitimin-okulun toplumun gereksinim duyduğu insan gücünü, beyin gücünü yetiştirme görevini kapsayan ekonomik görevinin yanında sosyal-kültürel, politik ve bireysel görevleri de vardır (Şişman & Turan, 2005, 114; Bursalıoğlu, 2010, 37).

Toplumlar saf ekonomik nedenler, siyasi katılım, sosyal adalet ve toplumun genel kalkınması gibi nedenlerle eğitimi desteklemektedir. Örgün eğitim, bireyin becerilerine ve insan sermayesine katkıda bulunan birçok önemli etkenden biridir. Ancak okulun bunların içindeki yeri kamu politikalarından direk etkilenmesi açısından özel bir öneme sahiptir. Ekonomik büyüme toplumun genel yaşam standartlarında ne kadar gelişme meydana geldiğini belirlemektedir. Eğitim niteliğinin bireysel kazançlarla, verimlilik ve ekonomik büyümeyle doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir (Murnane, Willet, Duhaldeborde & Tyler, 2000; Lazear, 2003). Toplumun ekonomik refahı ekonomik büyümeden derinden etkilenir (Hanushek, 2005). Bu nedenle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, eğitimde öncelikler doğru bir şekilde değerlendirilmelidir.

Eğitimin getirileri politikacıların yatırım kararlarında bir gösterge aracı olabilir (Gölpek, 2012). Bu nedenle dünyada eğitim ve okul sistemlerinin yeniden yapılandırılması, her zaman gündemde olan bir konu olmuştur. Her ülke, çağcıl gelişme ve değişimlere bağlı olarak ortaya çıkan eğitim sorunlarını aşmak için eğitim sistemlerinde reformlar gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Türkiye’de eğitim alanında birçok yenilik ve proje uygulanmasına karşılık Avrupa Birliği (AB) ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD) ülkeleri ile karşılaştırıldığında eğitim sistemimiz birçok yönden beklenen noktada bulunmamaktadır (Şişman & Taşdemir, 2008, 155-156).

Eğitim düzeyi ve niteliği ulusal gelişmişliği etkileyen kriterlerden biri olup kişilerin yaşam standartlarının artırılması boyutu ile de yakından ilişkilidir (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı [UNDP], 2011). Eğitim sadece bir ülkenin sosyal ve ekonomik yönden gelişmesinin temeli olmayıp toplumun ve insanların hayat standardının yükselmesinin de temel belirleyicisidir. Bunun bilincinde olan ülkeler eğitime daha çok kaynak ayırmaya

çalışmakta, insan kaynaklarına daha çok yatırım yapmaktadır. Doğal olarak kamu bütçesinden en çok kaynak ayrılan alanlardan biri olan eğitim sisteminin performansının değerlendirilmesi, buna bağlı olarak düzeltici önlemlerin alınması bir gerekliliktir. Bu değerlendirme ulusal düzeyde olabildiği gibi uluslararası düzeyde de yapılabilmektedir.

Okulöncesi, ortaöğretim ve yükseköğretimde çağ nüfusunun okullaşma oranı gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında çok düşüktür (Başaran, 2000, 158). Tüm kademelerde okullaşma oranını yükseltmek amacıyla 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı Kanunla 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa getirilen değişiklikler sonucunda zorunlu eğitim sekiz yıla çıkarılmış ve söz konusu bu eğitimin kesintisiz gerçekleştirilmesi hüküm altına alınmıştır. Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin en önemli sorunu bazı okullarda taşınmalı eğitime geçiş ve taşınmalı ilköğretim ile ilgili olarak eğitimciler ile veliler arasında gerekli olan iletişimin kurulamamasıdır. Bu durumun taşınmalı ilköğretimde sorunlara neden olduğu, okul yönetiminde sorunların çoğaldığı, taşıma araçlarında önemli eksiklerin olduğu, merkez okulun özellikle branş öğretmeni ve hizmetli personelinin eksik olduğu, okulu kapanan köylerde milli bayramların eski coşkusu içinde kutlanamadığı gibi sorunlar ortaya çıkardığı öne sürülmüştür (Baş, 2001). Ayrıca sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamalarında yasanın uygulanmasında görülen diğer sorunlar zorunlu ilköğretimin finansmanı, ilköğretim okullarındaki fiziki koşullar, eğitim programları ve süreç ile ilgili konular, okulların fiziki altyapısı gibi sorunlardır (Bumin Süzen, 2004).

Ülkeler, eğitimin getirilerini ve kalitesini ölçmek ve buna göre eğitim ve öğretim plan ve programları hazırlamak ve uygulanacak politikalar hakkında objektif göstergeler elde etmek amacıyla bu tür değerlendirme etkinliklerine öğrencilerinin katılımını sağlamaktadır. Türkiye, Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA), Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMMS) ve Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi (PIRLS) sınavlarına katılmaktadır. Türkiye ise eğitimin kalitesini ve edinilen kazanımları ölçmek ve değerlendirmek amacıyla yapılan bu sınavlarda en alt sıralarda yer almıştır.

Uluslararası öğrenci değerlendirme programlarından olan PISA, 15 yaş grubundaki öğrencilerin zorunlu eğitim sonunda hayata hazır oluş durumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Dünyanın en kapsamlı eğitim araştırması olan PISA'ya katılan ülkeler, belirlenen bilimsel ölçütler doğrultusunda eğitim düzeylerinin ve öğrenci profilinin katılımcı ülkeler arasında ne durumda olduklarını hakkında bilgi sahibi olurlar. PISA araştırması örgün eğitime devam eden 15 yaş grubundaki öğrencilerin matematik okur-yazarlığı, fen bilimleri okur-yazarlığı ve okuma becerileri konu alanlarının dışında, öğrencilerin motivasyonları, kendileri hakkındaki görüşleri, öğrenme biçimleri, okul ortamları ve aileleri ile ilgili veriler toplamaktadır. PISA projesi 2000 yılında başlanmış olup, üçer yıllık dönemler halinde uygulanmıştır. Türkiye ilki 2003 yılında olmak üzere, 2006 ve 2009 yıllarında da katılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından eğitimin kalitesini ve öğrencin ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan değerlendirmelerde akademik başarısını artırmak amacıyla yaptığı değişiklikle sekiz yıllık zorunlu kesintisiz eğitim yerine halk arasında "4+4+4" olarak bilinen 12 yıllık kesintili eğitim olarak uygulanmaya konmuştur. Yukarıda değinilen sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin ortaya çıkardığı öne sürülen sorunları ortadan kaldırma amacıyla yapılan düzenlemeye gerekçe olarak sunulan temel nedenlerden biri de "gelişmiş ve çağdaş ülkelerin eğitim sürecini tek bir aşamada düzenlemek yerine, öğrencilerin yaş grupları ve fiziksel özellikleri temelinde bir kademelendirmenin tercih etmesidir. Kanun teklifinde örnek verilen ülkelerin çağdaş ve gelişmiş olmaları zorunlu eğitim basamaklarını

oluşturan ilkököl, ortaokul ve ortaöğretim şeklinde kademelere ayrılması ve kademeler arasında geçişlere imkân vermesi ile ilişkilendirilmiştir.

Bu araştırma, uluslararası öğrenci değerlendirme sınavlarına katılan ve insani gelişmişlik endeksine göre üst sıralarda yer alan ülkelerin eğitim sistemlerinin zorunlu eğitimleri bazında betimleyerek ve bu ülkelerin eğitim sistemleri ile seçilen ekonomik göstergeler açısından aralarındaki benzerlik ya da farklılıkları saptamayı amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırma, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan (Karasar, 2007, 77) tarama modellerinden karşılaştırma türü ilişkisel tarama modelindedir.

Evren ve Örneklem

Bulguların genellendiği evren AB ülkeleridir. Örneklem 2009 PISA sınavına katılan 25 AB üyesi ülke alınmıştır. Örneklem türü ise olasılık dışı örneklem türlerinden amaçlı (Purposive) örneklemidir. Yargısal örneklem de denilen bu örneklemde araştırmacı örneklem seçimi konusunda kendi yargısını kullanmakta ve örneklem en uygun olanları almaktadır (Balci, 2007, 90).

Verilerin Toplanması

Araştırmada, kullanılan veri toplama yöntemi nitel veri toplama yöntemlerinden belge taramasıdır. 2009 PISA ve UNDP 2011 İnsani Gelişmişlik İndeksi'ne ait istatistiksel arşiv kayıtları bu araştırma için veri olarak kullanılmıştır. İstatistiksel veriler sosyal göstergeler olarak kullanılmaktadır (Balci, 2007, 181).

Veri Analizi

Verilerin analizinde, betimsel istatistikler kullanılmıştır. AB ülkelerine ait PISA 2009 istatistikleri, UNDP 2011 İnsani Gelişmişlik İndeksi istatistikleri analiz edilmiş, aritmetik ortalama, frekans, yüzde gibi değerlerinin ve Türkiye ile karşılaştırılması yapılarak veriler tablolar ve grafikler ile sunulmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın temel amacı doğrultusunda toplanan istatistiksel verilerin betimlenmesi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Ülkelerin zorunlu eğitim süreleri ve şekilleri

Ülke	Zorunlu Eğitim Süresi	Zorunlu Eğitimin Şekli	Ülke	Zorunlu Eğitim Süresi	Zorunlu Eğitimin Şekli
Finlandiya	9	9	Portekiz	9	9
Estonya	10	8+ (4-5-6)	Avusturya	9	4+4+1
Almanya	12	4 (6)+5+3	İtalya	9	5+3+1
Belçika	12	6+6	İspanya	10	6+4
İngiltere	11	7+4, 6+5	Lüksemburg	11	2+6+3
Danimarka	9	9	Yunanistan	9	6+3
Fransa	10	5+4+1	TÜRKİYE	12	4+4+4
İrlanda	9	6+3	Bulgaristan	9	4+5
İsveç	9	9	Romanya	10	4+6

Tablo 1 incelendiğinde örnekleme alınan AB ülkelerinin 4'ünün zorunlu eğitim şeklinin kesintisiz olduğu, 14'sinin ise eğitim kademeleri arasında geçişlere olanak tanıyan zorunlu eğitim şeklini benimsedikleri görülmektedir. Bu ülkelerden PISA 2009'da AB üyesi ülkeler içinde birinci sırada yer alan Finlandiya'da zorunlu eğitimin kesintisiz 9 yıl olduğu görülmektedir.

PISA 2009'a katılan AB ülkelerinin nüfus ve ekonomi boyutuna göre gelişmişlik sıralamaları Tablo 2'de yer almaktadır.

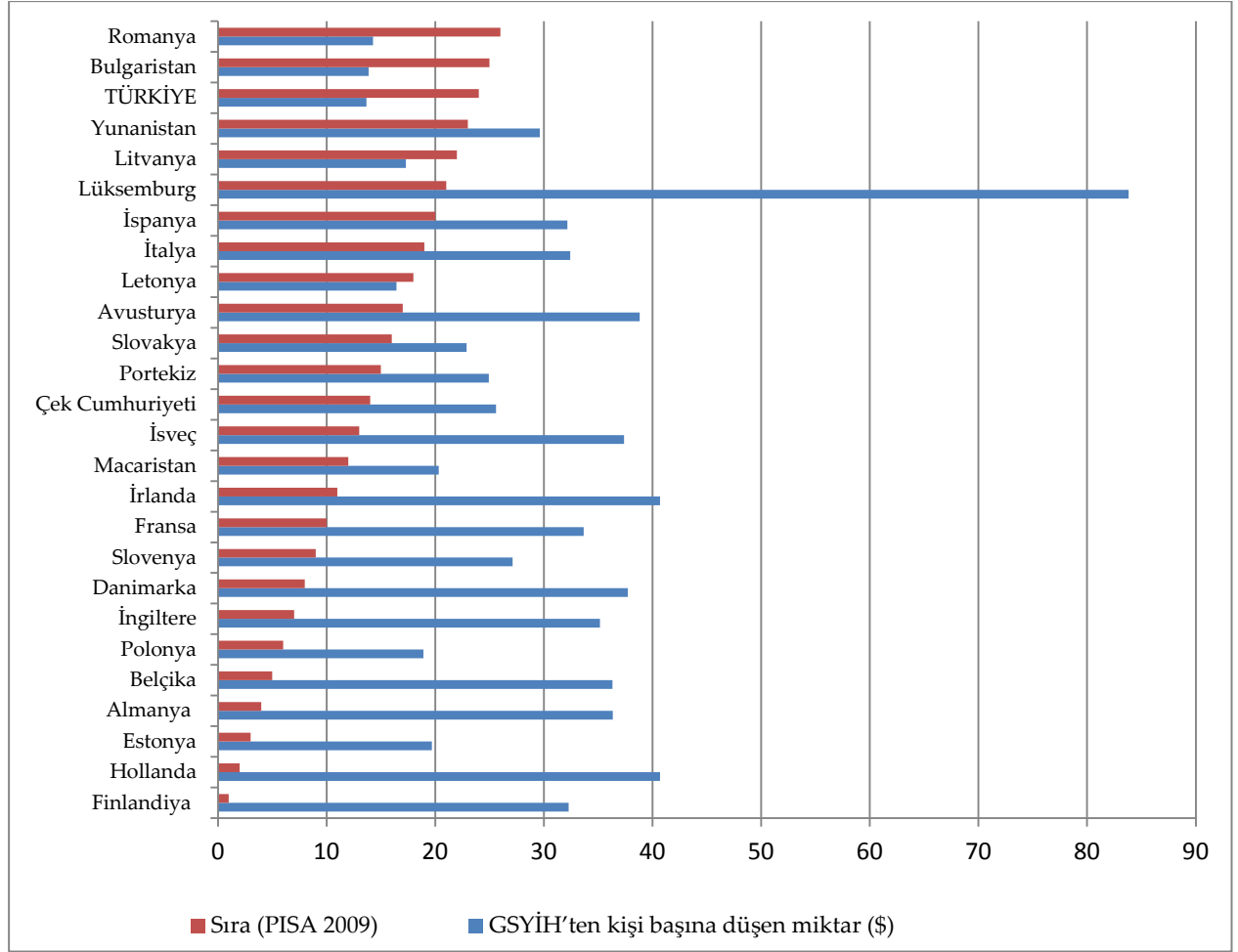
Tablo 2. İnsani gelişmişlik ve PISA sonuçları

Ülke	HDI (2011)	PISA (2009)	Ülke	HDI (2011)	PISA (2009)
Finlandiya	9	1	Çek Cumhuriyeti	13	14
Hollanda	1	2	Portekiz	21	15
Estonya	16	3	Slovakya	17	16
Almanya	3	4	Avusturya	23	17
Belçika	6	5	Letonya	22	18
Polonya	19	6	İtalya	11	19
İngiltere	14	7	İspanya	10	20
Danimarka	5	8	Lüksemburg	12	21
Slovenya	8	9	Litvanya	20	22
Fransa	7	10	Yunanistan	15	23
İrlanda	2	11	TÜRKİYE	26	24
Macaristan	18	12	Bulgaristan	25	25
İsveç	4	13	Romanya	24	26

Tablo 2 incelendiğinde PISA 2009'da AB ülkeleri içinde üst sıralarda yer alan ülkelerin HDI (UNDP, 2011) bileşenlerinden nüfus ve ekonomi boyutunda Hollanda'nın birinci, İrlanda'nın ikinci, Almanya'nın üçüncü, İsveç'in dördüncü, Danimarka'nın beşinci, Fransa'nın yedinci, Finlandiya'nın dokuzuncu, Yunanistan'ın on beşinci, Estonya'nın on altıncı, Polonya'nın on dokuzuncu sırada yer aldığı görülürken; Romanya, Bulgaristan ve Türkiye'nin sırasıyla 24, 25 ve 26. sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Bu ülkelerin HDI'ya göre gelişmişlik düzeyi Romanya, Bulgaristan ve Türkiye dışında "çok yüksek insani gelişmişlik" düzeyi olup bu üç ülkenin düzeyi "yüksek insani gelişmişlik"dir. Bu bulgular ışığında PISA 2009'a katılan ülkelerin % 92'si "çok yüksek insani gelişmişlik" düzeyinde iken, % 8'i "yüksek insani gelişmişlik" düzeyindedir.

Grafik 1'de PISA 2009'a katılan AB ülkelerinin matematik, fen ve okuma puan ortalamalarına dayalı sonuçları temel alınarak yapılan sıralamanın, HDI (UNDP, 2011) nüfus ve ekonomi bileşeni göstergeleri arasında yer alan Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'dan (GSYİH) kişi başına düşen gelirin (\$) artmasında ve azalmasında benzerlik gösterip göstermediğini saptamak amacıyla sorulan araştırma sorusuna cevap olarak oluşturulmuştur.

Grafik 1. PISA 2009 sonuçları - GSYİH'ten kişi başına düşen gelir

Grafikte de görüldüğü gibi PISA 2009 sıralamasında AB ülkeleri arasında 1. sırada yer alan Finlandiya'da kişi başına düşen gelir 32,265 \$, kişi başına düşen gelire dayalı sıralaması 12 iken, PISA 2009'da 3. sırada yer alan Estonya'nın kişi başına düşen milli gelire dayalı sıralaması 19,693 \$ ile 20'dir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada ilk olarak PISA 2009'a katılan ülkelerden örnekleme alınan AB üyesi ülkelerin zorunlu eğitim modellerinin ne olduğu betimlenmeye çalışılmıştır. Örnekleme alınan ülkelerin büyük bir kısmının (14 ülke) kademeler arası geçişe imkân veren eğitim şekline sahip olduğu ortaya konulmuştur. İnsani gelişmişlik düzeylerine göre sırasıyla ilk beş sırada yer alan AB üyesi Hollanda, İrlanda, Almanya, İsveç ve Danimarka ülkelerinden İrlanda hariç diğer ülkelerin 9 yıl kesintisiz zorunlu eğitim verdiği görülmektedir. Gelişmiş ve çağdaş ülkelerin hepsi kanun teklifi gerekçesinde öne sürüldüğü gibi kademeli değildir. PISA 2009'da AB üyesi ülkelerin sonuçları ile karşılaştırıldığında son sırada yer alan Türkiye'nin ise "4+4+4" olarak bilinen "6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile kesintisiz 8 yıl olan zorunlu eğitimin süresi kesintili 12 yıl olarak düzenlenmiştir. Ancak süreyi uzatmak ancak kalite korunursa işe yarar (Hanushek, 2005).

Nüfus ve ekonomi bileşenine göre gelişmiş olarak nitelendirilen ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ile PISA 2009 başarı düzeyleri arasında ve AB ülkelerinin matematik, fen ve okuma

puan ortalamalarına dayalı sonuçları temel alınarak yapılan sıralama ile kişi başına düşen gelir sıralamasında birlikte artma ya da birlikte azalma şeklinde bir paralellik görülmemektedir. Kısaca bu veriler kanun teklifinin “çağdaş ve gelişmiş ülkelerde böyle yapıyor, biz de yapalım” önerisinin bilimsel verilerle desteklenmediğini göstermektedir. Eğitim sisteminde yapılacak bu tür değişikliklerin uygulamaya konulmadan önce detaylı incelenmesi gereklidir.

Bu çalışmanın sonuçları konu edindiği problem itibariyle güncel ve yeni tartışılmayan başlanan bir konudur. Yapılan sistem değişikliğinin gerekçelerinin uluslararası öğrenci değerlendirme sınavları sonuçları bazında tartışılmıştır. Başka araştırmalarda bu araştırmada betimlenen değişkenler ilişkisel analiz yapılarak ayrıntılı incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Balcı, A. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. (6. Baskı). Ankara: PegemA
- Baş, M. (2001). Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasında taşıma merkezi kabul edilen ilköğretim okullarının sorunları: Bolu ili örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Başaran, İ.E. (2006). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Siyasal.
- Başaran, İ.E. (2000). *Eğitim yönetimi: Nitelikli okul*. Ankara: Feryal.
- Bumin Süzen, Z. (2004). Sekiz yıllık zorunlu eğitimin değerlendirilmesi (Ankara-Çankaya ilçesi örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Bursalıoğlu, Z. (2000). *Okul yönetimde yeni yapı ve davranış*. (11. Baskı). Ankara: Pegem A.
- Erdoğan, İ. (2002). *Eğitimde değişim yönetimi*. Ankara: Pegem A.
- Ergün, M. (2011). Eğitim ve Kalkınma. 3. *Sosyal Bilimler Sempozyumu*. “Bölgesel Kalkınmada Eğitimin Rolü”. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Sosyal Araştırmalar Merkezi. ss. 5-12. <http://www.egitim.aku.edu.tr/EgitimveKalkinma.pdf>.
- Gölpek, F. (2012). Eğitim getirilerinin özel ve sosyal açıdan incelenmesi. *İİBF Dergisi*, 14 (1), 43-53.
- Hanushek, E. (2005). *Economic Outcomes and School Quality*. Education Policy Series, Volume 4. Paris: International Institute for Educational Planning and International Academy of Education. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001410/141027e.pdf>.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (17. Baskı). Ankara: Nobel.
- Lazear, E. P. (2003). Teacher incentives. *Swedish Economic Policy Review*, 10, 179-214.
- Murnane, R. J., Willet, J. B., Duhalleborde, Y. & Tyler, J. H. (2000). How important are the cognitive skills of teenagers in predicting subsequent earnings? *Journal of Policy Analysis and Management*, 19 (4), 547-568.
- OECD (2009). *PISA 2009 Results: Executive Summary*.
- Şişman M. & Taşdemir, İ. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Pegem A.
- Şişman M. & Turan, S. (2005). Yönetim bilimin alanı ve kapsamı. *Eğitim ve okul yöneticiliği el kitabı*. (Edt: Y. Özden). Ankara: Pegem A. ss. 1-39.
- UNDP (2007). *Human Development Report 2007/2008: Fighting Climate Change: Human Solidarity in a Divided World*. New York: UNDP.
- UNDP (2011). *Human Development Report 2011. Sustainability and Equity: A Better Future for All*. New York: UNDP.

Analyzing the Educational Systems of Several Countries According to International Student Assessment Programs⁴

Nezahat GÜÇLÜ⁵ & Gülşen YILMAZ⁶

Introduction

Educational systems are being influenced by political, social, and cultural fluctuations nowadays. A considerable number of people and foundations are interested in the field of education and schools. This number is generally believed to be greater than in many other fields. A large number of organizations and primarily countries themselves, as well as religious organizations, politics, businesses, society, and civil foundations, are interested in working closely with educational systems and influencing them in accordance with their own perspectives and needs. This is because education and the schools are the systems that produce the next generation of human labor, in addition to information, capability, and the values of those foundations. Every nation needs qualified human labor in order to use items like capital, technology, and natural sources, and to turn them into investments, and a skilled and qualified labor force is possible only with high-quality education (Ergün, 2011). Returns of education might be a manifestation of politicians' investment decisions. For this reason, reconstruction of education and schools worldwide is always a topic on the agenda. Every country is striving to carry out reforms in its educational systems so as to adapt modern educational improvements and changes and to overcome its potential problems. Although there have been a great number of reforms and changes in the field of education, Turkish educational system isn't at the expected level of quality in comparison with those of the European Union (EU) and Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) countries.

The quality of education is one of the criteria affecting national development, and it is also closely associated with increasing a nation's living standards. Education is not only fundamental to social and economic development but also the main determining factor of society and people's living standards. Those countries aware of this fact are trying to use more sources for education and increase their investment in human resources. Naturally, the performance of an educational system, which is one of the areas that receives the biggest share of the public budget, should be evaluated. Accordingly, necessary precautions should be taken. This evaluation can be done both at the national and international level.

The schooling of children at the preschool, elementary, and high school level is very low in comparison to countries which are in developed countries category according to human development index of United Nations. In order to increase the rates of schooling at all levels, eight years of education became compulsory as a result of National Education Fundamental Laws No. 4306 and 1739 issued on 16/08/1997. In addition, this eight-year education has to be continuous. According to Baş (2001), the most important problem in this eight-year continuous and compulsory education is that some schools have included transported primary education. In transported primary education, the required communication between parents and educators isn't well formed, and because of this,

---

⁴ An earlier version of this paper was presented at the IV. Educational Administration Forum (3-5 October 2013, Balıkesir, Turkey)

⁵ Prof. Dr. - Gazi University Gazi Education Faculty, Ankara - nguclu@gazi.edu.tr

⁶ Gazi University Institute of Educational Sciences, Ankara - gulsendanaci7@gmail.com

problems have arisen in those primary schools using transported primary education. School administrators have encountered difficulties with vehicles providing student transportation that lack certain equipment and facilities. Furthermore, there is a lack of branch teachers who are specialized on such subjects as English, mathematics, science, arts etc. and cleaning staff in those schools.

Countries include student participation in the evaluation process in order to measure educational yields and quality, prepare educational and teaching programmes and plans, and collect objective data about policies for purposes of planning. Turkey takes part in the Programme for International Student Assessment (PISA), Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS), and the Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS). In these assessments that are carried out to evaluate and measure the quality of education, Turkey stands somewhere near the bottom. The Ministry of Education implemented a 12-year non-continuous educational system, usually termed “4+4+4” (four years of primary education, first level; four years of primary education, second level; and four years of secondary education), instead of an eight-year compulsory continuous education, with the purpose of fostering educational quality and students’ academic achievement in both national and international assessments. This study aims to depict the educational systems of countries taking part in international student assessment exams and standing near the top levels, according to the Human Development Index in terms of compulsory education, and to examine the similarities and differences between these countries in terms of educational systems and economic manifestations.

The quality of a nation’s educational system is one of the criteria that affect national development, and it is closely related to increasing the living standards of its citizens. For this reason, it is necessary to evaluate the performance of the educational system, one of the areas to which most of the resources of a nation’s public budget are allocated, as well as to explore and implement corrective measures and precautions to be taken. This evaluation can be carried out both at the national level and the international level. The aim of this research is to examine the relationship between economic indicators and educational systems of the countries that attended PISA 2009, one of the international assessment and evaluation exams. For this purpose, statistical data and documents of the participating countries are examined and the sampling countries are described according to their national per capita income.

Method

This research is a comparative type of relational survey model among screening models. The sample type is purposive sampling.

Findings

As a result, it is found that developed countries’ compulsory education models and durations vary, and there isn’t a parallel increase or decrease between population and economy components, national per capita income, and PISA 2009 ranks of the sampled countries. The results of this study are up-to-date, as the topic has started to be discussed recently. The reasons for the system modifications have been discussed in terms of international student assessment exam results.

Key Words: PISA, Economic indicators, Compulsory education

Atıf için / Please cite as:

Güçlü, N. & Yılmaz, G. (2014). Uluslararası öğrenci değerlendirme programlarına göre bazı ülkelerin eğitim sistemlerinin incelenmesi [Analyzing the educational systems of several countries according to international student assessment programs]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 4 (Özel Sayı 1), 219-228. <http://ebad-jesr.com/>